

Remissvar ”Ändringar i det tillfälliga förbudet mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar”

Inledning

Justitiedepartementet har översänt remissen ”Ändringar i det tillfälliga förbudet mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar” till Riksorganisationen Folkets Hus och Parker.

Folkets Hus och Parker ser med stort allvar på den globala pandemin och den fara för liv och hälsa som viruset innebär. Riksorganisationen har därför från dess utbrott vinnlagt sig om att bidra till att bromsa smittans framfart. I princip stängde Folkets Hus och Parkers 520 medlemsföreningar, som finns i hela landet, ner sina publika verksamheter från dag ett. Ett omfattande ansvarstagande, men med långtgående ekonomiska konsekvenser.

Folkets Hus och Parker välkomnar regeringens förslag till lättnader vad gäller publika kulturevenemang. Riksorganisationen menar att det är helt rimligt och riktigt att förslaget riktar sig till sittande publik. Läget är dock akut för kulturlivet, då Coronapandemins effekter i praktiken inneburit ett näringsförbud med svåra ekonomiska förluster som följd. Många kulturskapare och arrangörer har lidit stor ekonomisk skada och är nära konkurs. Därför är det helt nödvändigt att på ett coronasäkert sätt kunna öppna upp för större publik än dagens tak om max 50 personer tillåter vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar.

Perioden under våren och sommaren har bland många andra insatser använts till att tillsammans med både internationella och nationella branschkollegor ta fram rekommendationer på hur ett smittsäkert öppnande av publika kulturverksamheter ska kunna genomföras. Scenkonst- och konsertarrangörer, biografägare samt flera aktörer inom kulturbranschen är därför väl förberedda för ett säkert öppnande.

Kulturarrangörer står beredda med omprogrammerade bokningssystem, längre pauser mellan föreställningarna, att ta ut publik genom nödutgång för att inte krocka med inkommande, plexiglas i kassor, markeringar i golvet, handsprit tillgänglig i allmänna utrymmen, uppmaning till publiken att inte gå på en föreställning om man uppvisar minsta sjukdomssymptom och en rad andra åtgärder.

Folkets Hus och Parker vill dock peka på att det i grunden är ologiskt att serveringsställen lyder under smittskyddslagen och de tillfälliga smittskyddsåtgärder som utfärdats, medan kulturarrangörer lyder under ordningslagen. Vi menar att Folkhälsomyndigheten skulle ha fått i uppdrag att ta fram särskilda riktlinjer för arrangörer av publik kulturverksamhet och att det sedan reglerats med hjälp av smittskyddslagen. Vi har förstått att regeringen inte har för avsikt att göra några förändringar kring detta och att det tillfälliga förbudet ligger kvar, dock med förslag på en rad olika ändringar för att göra regleringen mer ”träffsäker”.

Här följer Folkets Hus och Parkers synpunkter på förslagen:

4.1 Ändringar när det gäller vissa allmänna sammankomster och offentliga tillställningar

Till att börja med uppfattar Folkets Hus och Parker att förslaget enbart handlar om undantag från det tillfälliga förbudet om att samla mer än 50 personer vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. Det innebär då *inga förändringar för kulturevenemang med publik upp till 50 personer*.

Vidare anser riksorganisationen att förslaget om en 2-metersregel vid publika arrangemang med fler än 50 personer är missriktat och avstyrker det därför helt. Folkhälsomyndigheten har tidigare som rekommendation vid publika sammanhang angivit "en armlängds avstånd" och i förslaget konstateras att generella rekommendationer för närvarande saknas kring avstånd.

Detta till trots har det strängaste avståndet, som gäller vid körsång, på två meter fått utgöra huvudregel för det nya förslaget, trots att de verksamheter som idag kräver det avståndet är att betrakta som undantag. Den bedömning som idag sker med utgångspunkt från smittskyddslagen, skulle däremot ge en träffsäkrare tillämpning, som tydligare skulle följa lagstiftarens intentioner om lättnader under säkra former.

Om 2-metersregeln skulle gälla för salonger med en publikkapacitet från 200-500 personer så skulle det knappt innebära någon förändring mot dagens rådande situation. En strikt tillämpad 2-metersregel skulle vanligen innebära att, i exempelvis biograf- och teatersalonger med fast inredning, varannan bänkrad måste lämnas tom, och en lucka med minst två sittplatser måste lämnas tomma mellan besökarna. I en salong för ca 300 personer skulle det i sin praktiska tillämpning innebära att endast ca 60 personer skulle kunna ta del av föreställningen, således ingen reell skillnad mot dagens tak om max 50 personer.

Det finns sammantaget en överhängande risk för inkonsekventa, överlappande regelverk som godtyckligt drabbar vissa arrangörer när olika generella avståndsregler tillämpas för likartade sammankomster. Det mest verkningsfulla skulle vara att låta regeln om armlängds avstånd vara utgångspunkt för sammankomster över 50 personer, och vid evenemang i restaurangmiljö, samt med möjligheten att via vägledning från Folkhälsomyndighetens råd rikta högre krav mot specifika verksamheter med större risk, exempelvis körverksamhet.

Folkets Hus och Parker menar att de dynamiska bokningssystem som tagits fram av kulturbranschen inte ska begränsas genom anvisningar som enbart gör det möjligt för individuell sittning. I dessa system kan sällskap välja att sitta tillsammans och det genereras då automatiskt avstånd om "armlängds avstånd" till nästa bokad sittplats.

I förslaget anges inget tak för publik med mer än 50 personer. Folkets Hus och Parker ser inte någon anledning att regeringen ska slå fast en numerär för hur många som får samlas i en publik. Det viktiga är att arrangörer av publik verksamhet i praktiken kan uppnå efterlevnad av de principer och regelverk som råder för att smittsäkra kulturevenemang ska kunna genomföras.

Därför vill Riksorganisationen att Folkhälsomyndigheten skyndsamt, innan 1 oktober, tillsammans med kulturbranschen tar fram riktlinjer för allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. Kultursektorns olika aktörer har redan tagit fram egna rekommendationer men det behövs nationella riktlinjer framtagna av Folkhälsomyndigheten.

4.2 Allmänna sammankomster och offentliga tillställningar på serveringsställen

Folkets Hus och Parker anser att det tillfälliga förbudet mot allmänna sammankomster och offentliga tillställningar på ett orimligt och ologiskt sätt har drabbat restauranger och krogar som bedriver kulturverksamhet. Dessa har både reglerats genom de tillfälliga smittskyddsåtgärderna och ordningslagen.

På senare tid har flera fall uppmärksammats där en restaurang som följer smittskyddsreglerna ena stunden kan ha 250 middagsgäster, men så fort en musiker uppträder från en scen måste 200 lämna lokalen. Riksorganisationen ställer sig därför helt bakom förslaget till ändring att

serveringsställen ska undantas från det tillfälliga förbudet att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar.

Riksorganisationen vill dock att regeringen ska förtydliga att de scenkonst- och konsertarrangörer, biografägare samt andra kulturaktörer som bedriver publik verksamhet och som även har fullständig servering med mat och dryck i salongen, också enligt dessa regler ska undantas från ordningslagen och enbart regleras med de tillfälliga smittskyddsåtgärderna.

6. Konsekvenser

Under denna rubrik står att "Det är dock en rimlig utgångspunkt att de arrangemang som kommer att möjliggöras genom undantagen som utgångspunkt inte kommer att äga rum under sådan tid att förslagen innebär ökad trängsel under rusningstrafik". Detta styrker möjligheterna att utöka publiken långt över de 50 personer som idag är gällande.

Kulturbranschen har lidit stor ekonomisk skada på grund av de nedstängningar som blivit resultatet av det tillfälliga förbudet om max 50 personer.

Regeringen har föreslagit ett extra kulturstöd för innevarande år om 1,5 miljarder kronor för att möta dessa ekonomiska förluster. Medlen är helt nödvändiga för att det ska finnas ett fungerande kulturliv efter att pandemin är över. Men kulturbranschen måste också tillåtas att åter få öppna sina verksamheter och bedriva smittsäker kulturverksamhet.

Att inte ta del av kultur och idrott är en stor påfrestning för den psykiska hälsan och därför ett allvarligt hot mot folkhälsan. Risken för en överhängande och långvarig arbetslöshet inom kulturlivet är också mycket stor och därför måste verksamheterna tillåtas att, med stort eget ansvarstagande och efter Folkhälsomyndighetens rekommendationer, åter öppna dörrarna för publiken.

Calle Nathanson
Vd Folkets Hus och Parker